

ESBL Klebsiella pneumoniae (laajakirjoista beetalakta- maasia tuottava K.pneumoniae)

	ESBL K.pneumoniae-kantaja	ESBL K.pneumoniae -altistunut	Muu riski ESBL-kantajudelle
Määritelmä	<ul style="list-style-type: none"> Hälytysjärjestelmässä on tieto ESBL-kantajuudesta Kliinisestä näytteestä löytyy ESBL 	<ul style="list-style-type: none"> Hälytysjärjestelmässä on tieto ESBL-altistuksesta Epidemiaepäilyissä / epidemiatilanteessa näytteenotto ja kosketusvarotoimet ohjeistetaan erikseen 	<ul style="list-style-type: none"> Lähetteessä tieto riskistä Ulkomailta 12 kk sisällä kts. erillinen ohje Ulkomaat
Varotoimet	Kosketusvarotoimet Potilaan sijoittelu ESBL- <i>Klebsiella</i>	Tavanomaiset varotoimet	Kosketusvarotoimet kunnes kantajuus on poissuljettu seulontanäytteillä 1-hengen huone Tilavarotoimet
	1-hengen huone <ul style="list-style-type: none"> jos 1 hh ei käytettävissä niin yhteys hygieniahoitajaan Tilavarotoimet <ul style="list-style-type: none"> ei sovellu, jos eritteet kontaminoivat ympäristöä, esim. erittävät haavat tai ulosteinkontinenssi Ajanvarauspkl tavanomaiset varotoimet		1-hengen huone <ul style="list-style-type: none"> jos 1 hh ei käytettävissä niin yhteys hygieniahoitajaan Tilavarotoimet <ul style="list-style-type: none"> ei sovellu, jos eritteet kontaminoivat ympäristöä, esim. erittävät haavat tai ulosteinkontinenssi
Näytteet	<ul style="list-style-type: none"> Yhdet seulontanäytteet jos edellisistä positiivista seulontanäytteestä on yli vuosi ESBL- <i>Klebsiella</i> (ESBL-Vi 4817)	<ul style="list-style-type: none"> Kahdet seulontanäytteet peräkkäisinä päivinä Poliklinikkapotilaasta voidaan ottaa kahdet seulontanäytteet samalla käynnillä 	<ul style="list-style-type: none"> Kahdet seulontanäytteet peräkkäisinä päivinä Poliklinikkapotilaasta voidaan ottaa kahdet seulontanäytteet samalla käynnillä
Näytteenotokohdat	<ul style="list-style-type: none"> Rektum Erittävät haavat Trakea, jos keinoilmatie Katetrivirtsa jos katetri on ollut yli viikon 		
Siivous	Katso erilliset ohjeet Potilashuoneen siivous ja pyykin käsittely		
Hälytystiedon purku	Jos ESBL - <i>Klebsiella</i> -seulontanäytteet negatiiviset, ota yhteys hygieniahoitajaan, joka voi purkaa altistumisen tai kantajuuden erillisen ohjeen mukaan.		

ESBL lisätietoa

Potilasohjeet	Kysymyksiä ja vastauksia ESBL:stä
Mikä on ESBL = extended spectrum beta_lactamase	<p>Lyhenne ESBL (extended spectrum beta_lactamase) tarkoittaa gramnegatiivisten sauvabakteerien tuottamia entsyymejä, jotka hajottavat lähes kaikkia beetalaktaamiantibiootteja. ESBL- kannat ovat resistenttejä penisilliini-, kefalosporiini- ja monobakteeriryhmien mikrobilääkkeille, ja lisäksi ne ovat usein resistenttejä myös fluorokinoloneille, sulfonamideille ja aminoglykosideille. ESBL- kantojen aiheuttamien infektioiden hoidossa käytetään yleensä karbapeneemeja (erta-, imi-, meropeneemi). Kystiitin hoitoon voidaan käyttää myös nitrofurantoiinia, mikäli kanta on sille herkkä.</p> <p>Tavallisimmin ESBL-ominaisuus löytyy <i>E. coli</i> tai <i>Klebsiella pneumoniae</i> - kannoilta, mutta sitä tavataan myös monilla muilla suoliston enterobakteereilla, kuten <i>Proteus mirabilis</i>- ja <i>Salmonella</i>. ESBL:ää tuottavat bakteerit aiheuttavat tavallisimmin virtsatieinfektioita ja intra-abdominaalisia infektioita.</p> <p>ESBL- <i>E. coli</i> -tartunnat ovat yleensä avohoitoperäisiä. Avohoitoperäisten tartuntojen lähtökohta on ainakin osittain ravintoperäinen ja ESBL- <i>E. coli</i> -kantajuutta todetaan usein ulkomaanmatkan jälkeen. ESBL -<i>Klebsiella pneumoniae</i> -tartunnat ovat sen sijaan usein laitospäisiä. ESBL <i>Klebsiella pneumoniae</i> onkin jäänyt endeemiseksi moniin sairaaloihin ja hoitolaitoksiin. Tämän takia ESBL:n torjunnassa keskitytään <i>Klebsiella pneumoniae</i> -aehen. Muiden ESBL-enterobakteerien tartunnantorjuntatoimet ovat samat kuin ESBL- <i>E. coli</i>lla.</p>
Miten ESBL leviää?	ESBL-enterobakteerit leviävät hoitolaitoksissa tavallisesti kosketustartuntana. Suurin osa tartunnoista tapahtuu henkilökunnan käsien välityksellä potilaasta toiseen, tämän takia tärkein toimenpide tartuntojen ehkäisemiseksi on käsiendesinfektio. Kosketusvarotoimien tarkoitus on katkaista kosketustartuntatie.
Kuka on ESBL-kantaja	Kantajaksi sanotaan henkilöä, jolta on joskus löydetty ESBL- kannan aiheuttama infektio tai oireeton ESBL- löydös.
Kuka on ESBL- <i>Klebsiella pneumoniae</i> -altistunut	Hygieniahoitaja määrittelee henkilön ESBL- <i>Klebsiella pneumoniae</i> - altistuneeksi, jos häntä on hoidettu samassa potilashuoneessa tai epidemia-aikaan samalla osastolla aiemmin tunnistamattoman ESBL- <i>Klebsiella pneumoniae</i> -kantajan kanssa. Altistuneella voi olla ESBL- <i>Klebsiella pneumoniae</i> , ja se tulee sulkea pois ESBL-Vi -seulontanäyttein.